

Om retsafgift i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse

Artiklen behandler de særligt lempelige regler for beregning af retsafgifter i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse, jf. retsafgiftslovens § 1, stk. 4, 2. pkt. og § 2, stk. 3, 2. pkt., med henblik på en nærmere afklaring af, hvornår en retssag vedrører myndighedsudøvelse i retsafgiftslovens forstand. Der argumenteres med støtte i retspraksis for, at de lempelige regler skal fortolkes bredt, således at alle handlinger eller undladelser fra en offentlig myndigheds side, som private ikke kan udøve, anses for myndighedsudøvelse i lovens forstand.

Af ph.d.-stipendiat, cand.jur. Frederik Waage, LL.M., Syddansk Universitet

I U 2013.523 H tog Højesteret stilling til beregningen af retsafgift i en sag, hvor der var blevet nedlagt påstand om, at en kommune skulle betale ca. 27 mio. kr. til en sprogskoles konkursbo. Kravet havde relation til en driftsaftale om danskuddannelse, som kommunen og skolen havde indgået i henhold danskuddannelsesloven. Kommunen gjorde bl.a. gældende, at der var tale om en sag vedrørende gyldighed og fortolkning af et kontraktforhold mellem kommunen og en privat leverandør.[34] Det forhold, at kontrakten var indgået til opfyldelse af kommunens lovbestemte forsyningsforpligtelse, kunne ifølge kommunen ikke i sig selv bevirke, at der var tale om myndighedsudøvelse i forhold til den private leverandør. Heller ikke det forhold, at der var tale om indgåelse af kontrakt på et lovreguleret område, kunne ifølge kommunen i sig selv medføre, at en sådan kontrakt havde karakter af myndighedsudøvelse. Østre Landsret fandt, at tvisten ikke vedrørte prøvelse af myndighedsudøvelse.[35] Højesteret anførte imidlertid, at det fulgte af danskuddannelseslovens § 2, at danskundervisning af udlændinge var en kommunal opgave. Uddannelsen kunne i medfør af lovens § 10 udbydes via såvel kommunale som private sprogcentre. Kravet om betaling af ca. 27 mio. kr. til konkursboet udsprang af en driftsaftale mellem kommunen og sprogskolen, hvorefter skolen skulle varetage en del af kommunens uddannelsesopgave. Højesteret fandt, at kravet dermed havde en sådan særlig tilknytning til varetagelsen af kommunens forpligtelse efter danskuddannelseslovens § 2, at kravet angik prøvelse af myndighedsudøvelse. Retsafgiften for hovedforhandlingen fastsattes derfor til 2.000 kr.

Eftersom tvisten mellem konkursboet og kommunen i U 2013.523 H vedrørte opfyldelsen af et privatretligt kontraktforhold (en driftsaftale), kan begrundelsen for anvendelsen af de lempelige retsafgifter ikke alene udledes af domstolens prøvelsesret efter grundlovens § 63. Højesterets dom må snarere ses i det lys, at en kommune, der er underlagt en lovmæssig forpligtelse til at forestå en myndighedsopgave, ikke optræder i et retsforhold, hvor myndigheden er ganske ligeartet med en privat part. Kravets særlige tilknytning til kommunens lovmæssige forpligtelse havde som konsekvens, at retsforholdet ikke var rent privatretligt.